

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045

Tālrunis: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

---

Rīgā, 2013.gada 7.augustā

Lēmums Nr. 2-n

Par ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) novērtējuma procedūru

Adresāts:

SIA „*Bioenerģija-08*” (reģ.Nr.45403022886), adrese: „*Krūmiņi*”, Sarkaņu pagasts, Madonas novads, LV-4870.

Paredzētās darbības nosaukums:

Digestāta lagūnas jaunbūve.

Paredzētās darbības norises vieta (adrese):

Madonas novads, Sarkaņu pagasts, nekustamais īpašums „*Krūmiņi*” (zemes kadastra Nr.7090 009 0022).

Izvērtētā dokumentācija:

Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2013.gada 27.jūnija vēstule Nr.6.5-5/528, sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums Nr.MA13SI0012 un tam pievienotie materiāli.

Pārvaldes viedoklis:

Pārvalde norāda, ka izvērtējot likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma novērtēšanas kritērijus, secināts, ka paredzētās darbības rezultātā, ievērojot pareizu lagūnas būvniecības tehnoloģiju, plānotajai darbībai nav paredzama būtiska ietekme uz apkārtējo vidi un cilvēku veselību un dzīves apstākļiem, bet tā var būtiski ietekmēt mazā ērgļa *Aquila pomarina* dzīves apstākļus. Savukārt attiecībā uz teritoriju, kurā notiks ikgadējā digestāta izkliede, iespējamā negatīvā ietekme atkarīga no SIA „*Bionerģija-08*” veiktajām darbībām un pasākumiem digestāta izkliedē.

Pārvalde norāda, ka attiecībā uz digestāta apsaimniekošanu ietekme uz vidi nebūs kompleksa, bet maznozīmīga, jo pareiza un normatīvo aktu prasībām atbilstošu digestāta apsaimniekošanas darbību organizācija būtiski nepasliktinās vides kvalitāti, neietekmēs apkārtējo viensētu iedzīvotāju dzīves un darba apstākļus, bet var ietekmēt pieguļošās teritorijas ~111ha platībā, ja tiek pieļauti pārkāpumi digestāta izkliedē, tad ietekmes uz dabas parku „*Kuja*” var būt būtiska.

Pārvalde norāda, ka lagūnas būvniecība un ekspluatācija var atstāt būtisku ietekmi uz mazā ērgļa mikroliegumiem, kas būtu pretrunā ar dabas parka „*Kuja*” izveidošanas mērķiem, līdz ar to ieteicams lagūnas būvniecības vietas pārskatīšana, novirzot to ~650m uz A no šobrīd paredzamās atrašanās vietas vai izvēloties pavisam citu ierosinātās īpašumā esošu zemes gabalu.

Faktu konstatācija, izvērtējums un argumenti, un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. SIA „Bioenerģija-08” (turpmāk – Ierosinātāja) 2013.gada 15.februārī vērsusies Pārvaldē ar iesniegumu ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam digestāta lagūnas jaunbūvei (turpmāk – Paredzētā Darbība) Madonas novadā, Sarkaņu pagastā, nekustamajā īpašumā „Krūmiņi” (zemes kadastra Nr.7090 009 0022) (turpmāk – Darbības Vieta un Īpašums). Sakarā ar to, ka Darbības Vieta atrodas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*) – dabas parkā „Kuja”, Pārvalde, vadoties no Novērtējuma likuma 4¹.panta un 8.panta otrās daļas, lēmusi par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma procedūras piemērošanu.
2. Pēc Ierosinātājas iesnieguma saņemšanas Pārvalde ir novērtējusi paredzētās darbības ietekmi uz vidi, izvērtējot gan darbības vietas līdzšinējo izmantošanas veidu, dabas vērtības, darbības apjomus, izvēlētos tehniskos risinājumus, gan avāriju risku, fizikālās ietekmes, piesārņojuma un traucējumu aspektus, vides absorbcijas spējas, savstarpējās un summārās ietekmes u.c. faktorus, kas varētu radīt ietekmi uz vidi, pamatojoties Novērtējuma likuma 11.pantā noteiktajiem kritērijiem. Pārvaldes izvērtējums ir uzskatāms par Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk Birojs) lēmuma sastāvdaļu un tas līdz ar darbības Ierosinātājas sniegto informāciju satur galvenos apsvērumus lēmuma pamatojumam.
3. Birojs ir izanalizējis Pārvaldes vērtējumu un, pieņemot šo Biroja lēmumu, cita starpā ņemti vērā šādi lietai būtiski fakti:
  - 3.1. Ierosinātāja paredzējusi izbūvēt digestāta lagūnu tai piederošā zemes īpašumā, proti, Madonas novadā, Sarkaņu pagastā, nekustamajā īpašumā „Krūmiņi” (zemes kadastra Nr.7090 009 0022). Paredzētā Darbība plānota, lai nodrošinātu atbilstošu digestāta apsaimniekošanu, kas rodas Ierosinātājai piederošās biogāzes koģenerācijas stacijas darbības laikā, kas atrodas ~5,5km (gaisa līnijā ~3,7km) attālumā uz Z no Darbības Vietas. Ierosinātāja paredzējusi izbūvēt arī otru digestāta lagūnu tai piederošā nekustamajā īpašumā „Priežkalni”, Madonas novadā, Sarkaņu pagastā (zemes kadastra Nr. 7090 009 0016), kas atrodas ~1,80km attālumā no Paredzētās Darbības realizācijas vietas.
  - 3.2. Ierosinātājai piederošās biogāzes koģenerācijas stacijas uzstādītā jauda ir 1MW, ko Ierosinātāja ir plānojusi palielināt līdz 1,98MW, saskaņā ar Ierosinātājai izsniegto atļauju B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.MA11IB0023 (turpmāk – Atļauja). Blakus biogāzes koģenerācijas stacijai atrodas SIA „Stars-93” dzīvnieku novietne ar 428 liellopiem, kuru radītie kūtsmēsli ~25t/dnn tiek pārstrādāti fermentācijas procesā biogāzes koģenerācijas iekārtā, tādējādi radītais digestāta apjoms pie stacijas pilnas jaudas ir 50000t/gadā. Pārvalde norāda, ka 2012.gadā tika saražots ~20000m³ digestāta.
  - 3.3. Biogāzes koģenerācijas stacijas teritorijā nav izveidota pietiekama tilpuma digestāta krātuve, saskaņā ar Atļauju biogāzes koģenerācijas stacijā ir izvietotas 4 digestāta krātuves ar kopējo ietilpību 18044m³. Līdz ar to Ierosinātāja ir paredzējusi izveidot digestāta lagūnu ar 5000m³ ietilpību Darbības Vietā, kurā plānots uzglabāt 7500t digestāta gadā. Paredzētās Darbības ietvaros plānots izbūvēt iedziļinātu taisnstūrveida vaļēja tipa digestāta krātuvi ar 45° uz iekšpusi slīpām 4m augstām sienām, kas izgatavotas no ūdensnecaurīgas un izturīgas HDPE plēves. Krātuvju piepildīšana un iztukšošana plānota ar traktortehnikas mucām, kas aprīkotas ar vakuumsūkņiem un cauruļvadiem. Gruntsūdeņu līmeņa un kvalitātes kontrolei tiks izbūvēta gruntsūdeņu savākšanas sistēma ar kolektoru iespējamai piesārņojuma konstatēšanai gruntsūdenī. Paredzētās Darbības ietvaros

plānots izbūvēt pievedceļu ~100m garumā un izveidot nožogojumu ap izbūvējamo digestāta lagūnu ~0,5ha platībā.

- 3.4. Saskaņā ar Sarkanu pagasta teritorijas plānojumu, Darbības Vieta atrodas meliorētu lauksaimniecības zemju teritorijā un īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (*NATURA 2000*) dabas parkā „*Kuja*”. Īpašuma kopējā platība 81,1ha, tā īpašnieks ir Ierosinātāja un tas ir neapbūvēts. Paredzētā Darbība Darbības Vietā plānota pašvaldības autoceļa „*Poļvarka-Jaunpatkule*” tiešā tuvumā, ~1,6km attālumā no tuvākajām viensētām „*Poteri*” un „*Ceriņi*”.
- 3.5. Atbilstoši Ierosinātājas norādītajam digestāta izkliede tiks veikta ~111,1ha platībā lauksaimniecībā izmantojamās zemēs, kas atrodas Ierosinātājas īpašumā un nomā un kas atrodas dabas parka „*Kuja*” teritorijā, līdz ar to ietekmējot 1,03% lielu platību no kopējās dabas parka teritorijas. Atbilstoši Sarkanu pagasta teritorijas plānojumam, digestāta izklidei paredzētās lauksaimniecībā izmantojamās zemes atrodas Paredzētās Darbības realizācijas tiešā tuvumā (Darbības Vieta ar lauksaimniecībā izmantojamās zemes platību 78,6ha), kā arī DR virzienā ~2,5-4,2km attālumā, aptverot 32,5ha platībā lauksaimniecībā izmantojamās zemes.
- 3.6. Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – DAP) 2013.gada 22.marta vēstulē Nr.3.14/70/2013-N „*Par divu digestāta lagūnu būvniecības ietekmi īpašumos „Krūmiņi” un „Priežkalni” dabas parkā „Kuja”*” norāda, ka:
  - 3.6.1. Paredzētās Darbības būvniecības vietā īpaši aizsargājamie biotopi un sugas nav konstatētas. Darbības Vietas tuvākajā apkārtnē (visapkārt plānotajam objektam) atrodas vairāki mazā ērgļa *Aquila pomarina* mikroliegumi un to buferzonas. Tuvāko mikroliegumu un to buferzonu attālumi no plānotās digestāta lagūnas ir ~170m ZR virzienā, ~300m D virzienā un ~370m ZA virzienā. Tuvākais meliorācijas grāvis no plānotā objekta atrodas ~360m attālumā, Libes upe ~700m attālumā.
  - 3.6.2. Digestāta izklidei paredzētā Darbības Vieta un lauksaimniecībā izmantojamās zemes ar kopējo platību 111,1ha atrodas:
    - Īpašumā „*Krūmiņi*” (kadastra Nr.7090 009 0022) ar lauksaimniecībā izmantojamo zemi 78,6ha platībā. Īpašuma Z-ZA daļa robežojas ar mazā ērgļa mikroliegumiem un mikroliegumu buferzonu, Īpašuma vidū ir izdalīts atsevišķs zemes gabals – mežs (kadastra Nr.7090 009 0038), kurš ir mazā ērgļa mikroliegums ar mikrolieguma buferzonu;
    - Īpašumā „*Zaļmežnieki*” (kadastra Nr.7090 009 0119) ar lauksaimniecībā izmantojamo zemi 4,7ha platībā, šajā teritorijā īpaši aizsargājamie biotopi un sugas nav konstatētas;
    - Īpašumā „*Pūcītes*” (kadastra Nr.7090 011 0088 un Nr.7090 011 0089) ar lauksaimniecībā izmantojamo zemi 4,1ha platībā. Īpašuma ar kadastra Nr.7090 011 0088 robežas DR stūris saskaras ar mazā ērgļa mikrolieguma robežu;
    - Īpašumā „*Vizuļi*” (Ierosinātājas nomas īpašums) (kadastra Nr.7090 009 0075, Nr.7090 009 0076 un Nr.7090 009 0077) ar lauksaimniecībā izmantojamo zemi 23,7ha platībā. Īpašuma ar kadastra Nr.7090 009 0075 R un D robežas sakrīt ar mazā ērgļa mikrolieguma un mikrolieguma buferzonas robežu.

- 3.6.3. DAP secina, ka Paredzētā Darbība var būt pretrunā ar dabas parka „Kuja” dabas aizsardzības plāna nosacījumiem un šīs aizsargājamās teritorijas izveidošanas mērķiem, jo:
- Darbības Vietā, kur plānota digestāta lagūnas būvniecība, kā arī to tiešā tuvumā atrodas vairāki mazā ērgļa *Aquila pomarina* mikroliegumi un to buferzonas;
  - Digestāta lagūnas būvniecībai būs tieša ietekme uz Darbības Vietu un tuvumā esošajām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm (digestāta izkliede) samērā lielā dabas parka „Kuja” teritorijā – 111,1ha platībā, kā arī tajās atrodas un tās robežojas ar vairākiem mazā ērgļa *Aquila pomarina* mikroliegumiem un to buferzonām;
  - Turklāt digestāta izkliedei paredzētajās lauksaimniecībā izmantojamo zemju teritorijā ietilpst meliorācijas grāvju posmi, kuri savienojas ar upēm Riebu, Libi un Kuju, līdz ar to precīzi neievērojot digestāta pielietošanas nosacījumus, var tikt apdraudēti šo upju baseina ūdeņu biotopi.
- 3.6.4. DAP norāda, ka ir nepieciešams sertificēta ornitologa atzinums pirms Paredzētās Darbības, jo ir svarīgi, lai digestāta lagūnu būvniecība un ar to saistītā digestāta pielietošana negatīvi neietekmētu īpaši aizsargājamās putnu sugas – mazo ērgli (mikroliegumos un barošanas vietās laukos). Kā arī nepieciešams eksperta (hidrologa) atzinums vai skaidrojums par digestāta nokļūšanas iespējām ar Kuju saistītajās meliorācijas sistēmās (to skaitā – drenāžas sistēmā), kā arī Kujas sateces baseina upēs (Rieba un Libe).
- 3.6.5. DAP norāda, ka attiecībā uz 2010.gada 16.marta MK noteikumiem Nr.264 „*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*”, kuri attiecas uz konkrēto teritoriju – dabas parku „Kuja”, nav ierobežojošu un aizliedzošu nosacījumu Paredzētās Darbības būvniecībai. Kas attiecas uz digestāta izkliedi, jāievēro Aizsargjoslu likuma 37.panta pirmās daļas 5.punkts, kurš aizliedz lietot mēslošanas līdzekļus 10m platā aizsargjoslā gar ūdenstecēm.
- 3.7. Atbilstoši DAP pieprasījumam, ornitoloģijas eksperts Rolands Lebus (sert.Nr.005, derīgs līdz 13.05.2018.) (turpmāk – Eksperts) 2013.gada 1.maija atzinumā Nr.LOB2013/028 norāda, ka:
- 3.7.1. Paredzētā Darbība atrodas tiešā tuvumā trim mazā ērgļa *Aquila pomarina* ligzdošanas iecirkņiem, kuru aizsardzībai izveidoti mikroliegumi (attiecīgi, 125m, 315m un 385m attālumā). Plānotās digestāta lagūnas tiešā tuvumā atrodas arī minēto mazo ērgļu barošanās vietas. Līdz ar to, plānotās lagūnas lielāka vai mazāka ietekme uz šiem mazajiem ērgļiem ir sagaidāma un, iespējams, ietekme varētu būt būtiska, kas ir pretrunā ar *Natura 2000* teritorijas dabas parka un putniem nozīmīgas vietas „Kuja” izveidošanas mērķiem.
- 3.7.2. Eksperts norāda, ka ķikutu *Gallinago media* un nozīmīgi rubeņu *Tetrao tetrrix* riesti, barošanās un ligzdošanas vietas atrodas pietiekami tālu no plānotās lagūnas. Tuvākais ķikutu riests no plānotās lagūnas atrodas ~3,8km attālumā un tuvākās rubeņu riesta vietas no plānotās lagūnas atrodas ~2km attālumā. Līdz ar to tieša lagūnas ietekme uz šo sugu dabas parka „Kuja” populācijām nav sagaidāma. Taču zināms apdraudējums varētu būt gadījumā, ja digestāta lagūna nav hermētiski noslēgta vai no tām notiek noplūde meliorācijas sistēmās.

- 3.7.3. Eksperts norāda, ka digestāta izkliede nav pieļaujama zālajos, citādi tas būtu krasā pretrunā ar *Natura 2000* teritorijas dabas parka un putniem nozīmīgas vietas „*Kuja*” izveidošanas mērķiem.
- 3.7.4. Eksperts norāda, ka plānotās lagūnas tiešā tuvumā atrodas trīs mazā ērgļa ligzdošanas iecirkņi. Līdz ar to, tās būvniecība un ekspluatācija, ievērojot piesardzības principu, izvēlētajā vietā nav vēlama. Eksperts rekomendē pārvietot lagūnu ~650m uz A, kur arī ir neapplūstošs reljefa pacēlums.
- 3.7.5. Gadījumā, ja pārvietošana uz citu vietu nav iespējama, iecerētajā vietā ir pieļaujama lagūnas būvniecība tikai ar minimālu infrastruktūru, kas nepieciešama, lai nodrošinātu vides aizsardzības un lagūnas ekspluatācijas drošības prasības. Nav pieļaujama citu būvju (nedz pastāvīgu, nedz laicīgu), tehnikas un materiālu uzglabāšanas laukuma būvniecība. Tāpat nav pieļaujama vagoniņu, pārvietojamo noliktavu un citas tehnikas un konstrukciju novietošana lagūnas būvniecības vietā ārpus lagūnas būvniecības perioda. Ja lagūna tiek nosepta ar nojumi tās pasargāšanai no lietus ūdeņu ieplūdes, nojume ir jāveido pēc iespējas zemāka, ne augstāk kā 2,5-3m no zemes.
- 3.7.6. Ja lagūnas būvniecību ir iespējams veikt tikai sākotnēji iecerētajā vietā, tad būvniecības darbi ir pieļaujami tikai ārpus mazo ērgļu ligzdošanas perioda no 1.augusta līdz 31.martam.
- 3.7.7. Eksperts norāda, ja lagūnas būvniecību veic norādītajā vietā ~650m uz A, tad nekādi īpaši nosacījumi tās izbūvei nav nepieciešami.
- 3.8. Ierosinātāja 2013.gada 29.jūlija vēstulē „*Skaidrojums par sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu*” norāda, ka „*par pirmās lagūnas „pārcelt digestāta lagūnu ~650m uz A” ir jāvērtē, jo lagūnas celtniecībai ir nepieciešams reljefs tās būvniecībai, ir jābūt māla augsnei, kas nepieciešama lagūnas tehnoloģiskai konstrukcijai un ir jau izstrādāts tehnoloģiskais projekts. Pēc Eksperta norādījumiem lagūna Nr.1 ir pieļaujam plānotajā vietā tikai ar minimālu infrastruktūru, Eksperta norādījumus ievērosim*”. Līdz ar to Ierosinātāja konkrēti nenorāda, ka Paredzētā Darbība tiks īstenota atbilstoši Eksperta rekomendācijām „*pārvietot lagūnu ~650m uz A*”.
4. Ņemot vērā iepriekš minētos faktus, tai skaitā par Darbības Vietu, tās līdzšinējo/atļauto zemes izmantošanas veidu un teritorijas izmantošanas aprobežojumiem, Paredzētās Darbības specifiku, kā arī darbības realizācijas iespējamām ietekmēm uz vidi, Birojs, pieņemot šo lēmumu, secinājis, ka būtiskākie ietekmes aspekti var būt saistīti tieši ar Novērtējuma likuma 11.panta 1)punkta b)*paredzētās darbības un citu darbību savstarpējā un kopējā ietekme*, d)*atkritumu rašanās*, e)*piesārņojums un traucējumi*, f)*avāriju risks (tehnoloģijas vai izmantojamās vielas)* apakšpunktu kritērijiem Paredzētās Darbības realizācijas un ar to saistītās saimnieciskās darbības veikšanas laikā, kas var atstāt iespējami būtisku ietekmi saistībā ar 2¹)punkta a)*ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām starptautiskas nozīmes mitrājiem, mikroliegumiem, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu, aizsargjoslām ap pazemes ūdens ņemšanas vietām un virszemes ūdensobjektu aizsargjoslām* un b)*ietekme uz īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem*, ņemot vērā to, ka Paredzētā Darbība plānota īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – dabas parkā „*Kuja*” un tiešā tuvumā trim mazā ērgļa *Aquila pomarina* mikroliegumiem. Vadoties no iepriekš minētā, pieņemot šo Biroja lēmumu, atbilstoši sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma veikšanas mērķim, ņemts vērā gan Paredzētās Darbības apjoms, gan iespēja identificēt sagaidāmās negatīvās ietekmes un to raksturu, gan iespēja šādām ietekmēm nodrošināt novēršanas, samazināšanas un pārvaldības pasākumus.

5. Šā vērtējuma ietvarā secināms, ka projekts paredz izbūvēt digestāta lagūnu ~5,5km attālumā no digestāta rašanās avota (biogāzes koģenerācijas stacijas) īpaši aizsargājamā dabas teritorijā dabas parkā „*Kuja*” un tiešā tuvumā trim mazā ērgļa mikroliegumiem. Turklāt digestāta izkliede, atbilstoši Ierosinātājas norādītajam, paredzēta Darbības Vietā un citās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs, kas atrodas ~2,5-4,2km attālumā no plānotās digestāta lagūnas. Digestāta izklidei paredzētajās zemēs atrodas vai tās robežojas ar mazā ērgļa mikroliegumiem un to buferzonām. Līdz ar to īpaša uzmanība jāpievērš iespējamai negatīvajai ietekmei uz aizsargājamām dabas vērtībām, veicot Paredzēto Darbību.
6. Ierosinātāja ir norādījusi, ka Eksperta rekomendāciju, pārcelt digestāta lagūnu ~650m uz A, ir jāvērtē, līdz ar to konkrēti nenorādot, vai tāda rekomendācija tiks ievērota. Līdz ar to, realizējot Paredzēto Darbību plānotajā Darbības Vietā, iespējami tiks radīta būtiska ietekme uz mazajiem ērgļiem, kas ir pretrunā ar *Natura 2000* teritorijas un putniem nozīmīgas vietas „*Kuja*” izveidošanas mērķiem. Turklāt Ierosinātāja ir norādījusi, ka ievēros Eksperta norādījumu, ka Paredzētā Darbība plānotajā vietā ir realizējama tikai ar minimālu infrastruktūru, taču digestāta lagūnas izbūve, vērtējot Ierosinātājas norādīto informāciju, jau ir paredzēta tikai ar minimālo infrastruktūru. Pārceļot plānoto lagūnu ~650m uz A, attālums līdz tuvākajiem mazā ērgļa mikroliegumiem ir atbilstoši ~275m, ~760m un ~980m, līdz ar to, saskaņā ar Eksperta norādīto, nekādi īpaši nosacījumi tās izbūvei pārceltajā vietā nebūtu nepieciešami. Pārceļot plānoto lagūnu, attālums līdz tuvākajām viensētām ir ~930m, līdz ar to ietekme uz tajās dzīvojošiem iedzīvotājiem, kas saistāma ar lagūnas būvniecību un ekspluatāciju, uzskatāma par maznozīmīgu.
7. Paredzētā Darbība saistāma ar dažāda veida ietekmēm, tām, kas radīsies digestāta lagūnas būvniecības laikā un tām, kas saistāmas ar turpmāku tās ekspluatāciju un digestāta izkliedi uz laukiem. Būvniecības darbi saistāmi ar trokšņa, putekļu un vibrāciju rašanos Darbības Vietā, kā arī ar palielinātu smagā autotransporta intensitāti dotajā teritorijā, kas saistāma ar nepieciešamo teritorijas sagatavošanu, būvmateriālu piegādi un celtniecības darbiem. Būvniecības laikā radītā ietekme ir uzskatāma par lokālu un pārejošu, kā arī par salīdzinoši maznozīmīgu, ja tiek ievērots Eksperta norādījums, ka būvniecības darbi veicami ārpus mazo ērgļu ligzdošanas perioda, t.i. no 1.augusta līdz 1.aprīlim, kā arī lagūnas būvniecība veicama tādējādi, lai novērstu iespējamās noplūdes un neradītu iespējamu piesārņojuma risku, ievērojot atbilstošus drošas ekspluatācijas nosacījumus un normatīvo aktu prasības, tai pat laikā konkrētā vieta ir uzskatāma par neveiksmīgu dabas aizsardzības kontekstā.
8. Ņemot vērā to, ka digestāta lagūna tiks izmantota pastāvīgi, jo biogāzes koģenerācijas stacijas darbība ir nepārtraukta, līdz ar to arī digestāta apsaimniekošana domājams tiks realizēta pastāvīgi un regulāri, līdz ar to iespējami traucējumi, kas varētu ietekmēt Darbības Vietai pieguļošajās teritorijās esošo mazo ērgļu ligzdošanu un barošanu, ir pastiprināta traktortehnikas kustība pievedot, kā arī izvedot digestātu, līdz ar to antropogēnās slodzes palielināšanās Darbības Vietā. Ņemot vērā to, ka uz digestāta izkliedi ir attiecināmi 2011.gada 11.janvāra MK noteikumi Nr.33 „*Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem*” un to izvirzītās prasības, tad, ievērojot tās, digestāta izkliede ir veicama laika posmā, kas sakrīt ar mazā ērgļa ligzdošanas periodu, t.i. no 1.aprīļa līdz 31.jūlijam, līdz ar to radot iespējamu ietekmi uz to, pie tam jāņem vērā, ka Paredzētā Darbība plānota īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, kas veidota t.sk. mazā ērgļa aizsardzībai.
9. Digestāta lagūnu ekspluatācija saistāma ar iespējamām avāriju riskiem, digestātam noplūstot apkārtējā vidē, radot būtisku piesārņojuma risku, taču šādi avāriju riski ir

novēršami, ievērojot labas prakses saimniekošanas nosacījumus, pievēršot uzmanību regulārai digestāta lagūnas izvešanai, kā arī veicot digestāta lagūnu izbūvi atbilstoši normatīvo aktu prasībām un veicot tās regulāru uzraudzību un darbības kontroli. Ierosinātāja ir paredzējusi izveidot gruntsūdeņu savākšanas sistēmu, vērtējot gruntsūdeņu kvalitāti, kas izvietota zem izbūvējamās digestāta lagūnas. Konstatējot gruntsūdeņu piesārņojumu, Paredzētās Darbības ekspluatācija jāpārtrauc un jānovērš radusies sūce vai cita veida bojājums tādējādi, lai turpmāk netiktu piesārņota grunts un gruntsūdeņi. Digestāta lagūnas iztukšošanas laikā ir veicama tās pārbaude, lai savlaicīgi novērstu tādu bojājumu veidošanos, kas varētu sekmēt piesārņojuma izplatīšanos.

10. Ņemot vērā Pārvaldes norādīto, ka tā ir konstatējusi vairākkārtīgus Ierosinātājas pārkāpumus digestāta apsaimniekošanas realizēšanā, kā arī pret Ierosinātāju ir ierosināta administratīvā lieta, kuras ietvaros var tikt izskatīts jautājums par uzņēmuma darbības pārtraukšanu, ja netiks mainīta Ierosinātājas attieksme pret vides aizsardzības normatīvo aktu ievērošanu, Birojs norāda, ka Pārvaldei ir jāizvirza konkrētas prasības Paredzētās Darbības īstenošanai un veikšanai, lai netiktu piesārņota apkārtējā vide, netiktu apdraudētas bioloģiskās vērtības un īpaši aizsargājamā dabas teritorija – dabas parks „*Kuja*”, ja Ierosinātāja, atbilstoši Biroja lēmumam, nolēmj plānoto digestāta lagūnu pārcelt ~650m uz A no šobrīd paredzētās būvniecības vietas. Lai netiktu pārsniegtas atļautās slāpekļa izkliedes koncentrācijas uz vienu zemes ha un netiktu piesārņotas virszemes ūdensteces un meliorācijas sistēmas, nepieciešama precīza lauku mēslošanas plāna izstrāde un ievērošana, līdz ar to Pārvaldei lemjot par tehnisko noteikumu izdošanu, nepieciešams pārliecināties par atbilstoša plāna esamību un, sadarbojoties ar Valsts augu aizsardzības dienestu, kontrolēt tā atbilstošu izpildi, tādējādi novēršot iespējama nevēlama piesārņojuma un ietekmes veidošanos, t.sk. uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju. Vadoties no Novērtējuma likuma 11.panta kritērijiem, īpaši 2¹) punkta, Birojs piekrīt Pārvaldes un Eksperta vērtējumam, ka ņemot vērā trīs mazā ērgļa mikroliegumu tuvumu ir rekomendējams novirzīt plānoto digestāta krātuves būvniecības vietu ~650m A virzienā, taču, ja tiek saglabāta sākotnēji paredzētā būvniecības vieta, nepieciešams veikt detalizētāku ietekmju izvērtējumu uz dabas parka „*Kuja*” dabas vērtībām.
11. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 4.¹ panta (1) daļā un Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 „*Kārība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)*” 2.punktā noteikto, citu starpā pamatojoties uz Novērtējuma likumā noteiktajiem principiem (jo īpaši 3.panta 1) un 5)punktā noteiktajiem principiem), vadoties no Novērtējuma likuma 11.pantā noteiktajiem kritērijiem, secina, ka ietekme uz Darbības Vietas tiešā tuvumā esošajiem mazā ērgļa mikroliegumiem var būt būtiska un tamdēļ nepieciešams komplekss paredzētās darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo NATURA 2000 teritoriju novērtējums Paredzētajai Darbībai, kas paredz digestāta lagūnas būvniecību veikt Ierosinātājas norādītajā būvniecības vietā. Šāds izvērtējums ļaus veikt Paredzētās Darbības un tās realizācijas alternatīvu izvērtējumu, nosakot ietekmi uz NATURA 2000 teritorijas ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, atbilstoši tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, un izstrādāt šādas ietekmes novēršanas pasākumus, tai skaitā izvērtējot darbības realizācijas iespējamību un nosacījumus. Vadoties no Novērtējuma likuma 11.panta kritērijiem un no lietderības apsvērumiem, veicot Paredzēto Darbību ornitoloģijas eksperta R.Lebusa rekomendētajā vietā (~650m uz A no šobrīd plānotās būvniecības vietas), digestāta lagūnas būvniecībai ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) vai ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra nav

nepieciešama, paredzot nepieciešamību iestrādāt papildus nosacījumus un prasības Pārvaldes tehniskajos noteikumos.

Piemērotās tiesību normas:

Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13., 14.pants, 55.panta 1.punkts, 65.panta trešā daļa un 66.panta pirmā daļa; likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.panta 1), 5)punkts, 4., 4¹., 11., 13. un 14.pants, 1.pielikums; 2011.gada 25.janvāra MK noteikumu Nr.83 “*Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi*” 12.punkts; MK 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 „*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)*” 2.punkts; Vides aizsardzības likuma 3.pants; 7.3.punkts, Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta (5)daļa; Aizsargjoslu likuma 7., 37.pants; Atkritumu apsaimniekošanas likuma 4., 15. un 17.pants; 2011.gada 11.janvāra MK noteikumi Nr.33 „*Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem*”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes 2013.gada 27.jūnija vēstule Nr.6.5.-5/528, sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums Nr.MA13SI0012 un tam pievienotie materiāli, iepriekš minētie fakti un to izvērtējums, kā arī piemērotās tiesību normas.

Lēmums:

Piemērot SIA „*Bioenerģija-08*” ierosinātajai darbībai – digestāta lagūnas jaunbūvei Madonas novadā, Sarkaņu pagastā, nekustamajā īpašumā „*Krūmiņi*” (zemes kadastra Nr.7090 009 0022) – ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) novērtējuma procedūru.

Nepiemērot SIA „*Bioenerģija-08*” ierosinātajai darbībai – digestāta lagūnas jaunbūvei ornitoloģijas eksperta R.Lebusa rekomendētajā būvniecības vietā (pārvietot digestāta lagūnu ~650m uz A no plānotās būvniecības vietas) Madonas novadā, Sarkaņu pagastā, nekustamajā īpašumā „*Krūmiņi*” (zemes kadastra Nr.7090 009 0022) – ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) un ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmajai daļai un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 14.panta 2)punktam, šo Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot pieteikumu Administratīvās rajona tiesas atbilstīgajā tiesu namā (APL 189.panta pirmā daļa) likumā noteiktajā kārtībā. Lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (APL 70.panta pirmā daļa).

Direktors

A.Lukšēvics